

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.7.2014
COM(2014) 398 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Προς μια κυκλική οικονομία:
πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την Ευρώπη**

{SWD(2014) 206 final}
{SWD(2014) 211 final}

Προς μια κυκλική οικονομία: πρόγραμμα μηδενικών αποβλήτων για την Ευρώπη

1. Εισαγωγή: μια κυκλική οικονομία που υποστηρίζει τη διατηρήσιμη ανάπτυξη

Πολύτιμα υλικά διαρρέουν από τις οικονομίες μας. Σε έναν κόσμο όπου η ζήτηση και ο ανταγωνισμός για πεπερασμένους και, ενίοτε, εν ανεπαρκεία πόρους θα συνεχίσει να αυξάνεται και η πίεση στους πόρους εντείνει την περιβαλλοντική υποβάθμιση και ευθραυστότητα, η Ευρώπη μπορεί να επωφεληθεί, από οικονομική και περιβαλλοντική άποψη, από την καλύτερη αξιοποίηση των εν λόγω πόρων. Μετά τη βιομηχανική επανάσταση, οι οικονομίες μας διαμόρφωσαν ένα αναπτυξιακό μοντέλο του τύπου «εξαγωγή-κατασκευή-κατανάλωση και διάθεση» –ένα γραμμικό μοντέλο που βασίζεται στην παραδοχή ότι οι πόροι είναι άφθονοι και διαθέσιμοι, ο πορισμός τους είναι εύκολος και η διάθεση των αποβλήτων τους είναι φθηνή. Γίνεται όλο και περισσότερο κατανοητό ότι αυτό απειλεί την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

Η μετάβαση σε μια πιο κυκλική οικονομία είναι ουσιώδης για την υλοποίηση της ατζέντας της αποδοτικής χρήσης των πόρων, που καταρτίστηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη¹. Μεγαλύτερες και διατηρήσιμες βελτιώσεις στις επιδόσεις αποδοτικής χρήσης των πόρων είναι εφικτές και μπορούν να αποφέρουν σημαντικά οικονομικά οφέλη.

Τα συστήματα κυκλικής οικονομίας διατηρούν την προστιθέμενη αξία των προϊόντων για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και εξαλείφουν τα απόβλητα. Διατηρούν τους πόρους εντός της οικονομίας όταν ένα προϊόν έχει φθάσει στο τέλος του κύκλου ζωής του, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά κατ' επανάληψη και να δημιουργήσουν περαιτέρω αξία. Η μετάβαση σε μια πιο κυκλική οικονομία απαιτεί αλλαγές σε ολόκληρες τις αλυσίδες αξίας, από τον σχεδιασμό των προϊόντων έως τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα και τα μοντέλα της αγοράς, από νέους τρόπους μετατροπής των αποβλήτων σε πόρο έως νέους τρόπους καταναλωτικής συμπεριφοράς. Αυτό συνεπάγεται πλήρη συστημική αλλαγή και καινοτομία όχι μόνο στις τεχνολογίες, αλλά και στην οργάνωση, την κοινωνία, τις μεθόδους χρηματοδότησης και την πολιτική. Ακόμη και σε μια ιδιαίτερα κυκλική οικονομία, θα εξακολουθήσει να υπάρχει κάποιο στοιχείο γραμμικότητας, καθώς απαιτούνται πρωτογενείς πόροι και απορρίπτονται υπολειμματικά απόβλητα.

Η βιομηχανία αναγνωρίζει ήδη την πολύ μεγάλη σημασία που έχει για τις επιχειρήσεις η βελτίωση της παραγωγικότητας των πόρων. Εκτιμάται ότι οι βελτιώσεις στην αποδοτική χρήση των πόρων σε όλο το μήκος των αλυσίδων αξίας θα μπορούσαν να μειώσουν τις ανάγκες εισροών υλικών κατά 17 %-24 % μέχρι το 2030², ενώ η καλύτερη χρήση των πόρων θα μπορούσε να οδηγήσει σε συνολικό δυναμικό εξοικονόμησης ύψους 630 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως για την ευρωπαϊκή βιομηχανία³. Επιχειρησιακές μελέτες με βάση την ανάπτυξη μοντέλων σε επίπεδο προϊόντος καταδεικνύουν σημαντικές ευκαιρίες εξοικονόμησης κόστους υλικών για τη βιομηχανία της ΕΕ από τις προσεγγίσεις κυκλικής

¹ COM(2010) 2020, COM(2011) 21.

² Meyer, B. et al (2011) "Macroeconomic modelling of sustainable development and the links between the economy and the environment". Μελέτη για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ Περιβάλλοντος), διαθέσιμη στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modelling/pdf/report_macroeconomic.pdf

³ "Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies" (Οδηγός για την αποδοτική χρήση των πόρων στις κατασκευές: Εμπειρίες από τη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων στις κατασκευαστικές εταιρείες) Europe INNOVA (2012).

οικονομίας και ένα δυναμικό ενίσχυσης του ΑΕΠ της ΕΕ έως κατά 3,9 %⁴, με τη δημιουργία νέων αγορών και νέων προϊόντων και τη δημιουργία αξίας για τις επιχειρήσεις. Συνεπώς, δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι οι εταιρείες καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες να βελτιώσουν τη διαχείριση των πόρων, αλλά ανακόπτονται από μια σειρά φραγμών της αγοράς.

Η υψηλού επιπέδου ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την αποδοτική χρήση των πόρων⁵, στην οποία συμμετέχουν επιλεγμένες κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ζήτησε δράση για μετάβαση σε μια πιο κυκλική οικονομία, που βασίζεται περισσότερο στην επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση υψηλής ποιότητας και πολύ λιγότερο σε πρωτογενείς πρώτες ύλες.

Με τον *Χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη* το 2011⁶, η Επιτροπή πρότεινε ένα πλαίσιο δράσης και υπογράμμισε την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε πολλούς τομείς και επίπεδα πολιτικής. Οι κύριες ιδέες του χάρτη πορείας αναπτύσσονται τώρα στο έβδομο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (7ο ΠΔΠ)⁷.

Η μετάβαση σε πιο κυκλικά οικονομικά μοντέλα υπόσχεται ένα πολύ πιο ελπιδοφόρο μέλλον για την ευρωπαϊκή οικονομία. Θα δώσει στην Ευρώπη τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει τις σημερινές και τις μελλοντικές προκλήσεις της παγκόσμιας πίεσης στους πόρους και την αυξανόμενη ανασφάλεια του εφοδιασμού. Η διοχέτευση πόρων στην παραγωγική χρήση ξανά και ξανά, η ελάττωση των αποβλήτων και η μείωση της εξάρτησης από αβέβαιες προμήθειες οδηγούν άμεσα στη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Συμβάλλοντας στην αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων και τον αντίκτυπό της, προσφέρει την προοπτική μακροπρόθεσμης διατηρήσιμης ανάπτυξης.

Η παραγωγικότητα των πόρων στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 20 % κατά τα έτη 2000-2011, αλλά αυτό μπορεί εν μέρει να οφείλεται στις συνέπειες της ύφεσης. Η διατήρηση αυτού του ρυθμού θα οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση κατά 30 % έως το 2030 και μπορεί να ενισχύσει το ΑΕΠ κατά περίπου 1 %, δημιουργώντας παράλληλα πάνω από δύο εκατομμύρια περισσότερες θέσεις εργασίας σε σύγκριση με το σενάριο της συνήθους πρακτικής⁸. Η εντατικοποίηση των προσπαθειών για την αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων θα συμβαδίζει με τους υπάρχοντες στόχους της ενωσιακής πολιτικής, όπως η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, η διατηρήσιμη επανεκβιομηχάνιση της οικονομίας της ΕΕ, καθώς και η διασφάλιση της πρόσβασης σε πρώτες ύλες, μειώνοντας, παράλληλα, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.

Υπάρχει ευρύ φάσμα δοκιμασμένων μέτρων για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, τα οποία έχουν δείξει ότι παράγουν οφέλη και ότι μπορούν να εφαρμοστούν σε πιο συστηματική βάση. Λαμβάνονται επίσης τα μέτρα -ιδίως στην ανακοίνωση για την πράσινη απασχόληση και στο πράσινο σχέδιο δράσης για τις ΜΜΕ⁹- τα οποία είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί ότι οι αλλαγές αυτές προσφέρουν άφθονες θέσεις εργασίας.

⁴ Ellen MacArthur Foundation (2012) Towards the Circular Economy: Economic and business rationale for an accelerated transition.

⁵ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm.

⁶ COM(2011) 571.

⁷ EE L 354 της 28.12.2013, σ. 171-200.

⁸ *Modelling the Economic and Environmental Impacts of Change in Raw Material Consumption* (2014), Cambridge Econometrics et al.

⁹ Παραπομπή σε ανακοινώσεις που πρόκειται να εγκριθούν ταυτόχρονα.

2. Συγκρότηση ευνοϊκού πλαισίου άσκησης πολιτικής

Οι αγορές αποτελούν σημαντική κινητήρια δύναμη της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της κυκλικής οικονομίας, καθώς οι ύλες και η ενέργεια έχουν καταστεί το κύριο κόστος εισροών για πολλές εταιρείες. Ωστόσο, ενώ οι αγορές προωθούν ήδη την αλλαγή, υπάρχουν πολλοί φραγμοί της αγοράς για την αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση των πόρων. Η πρόληψη παραγωγής αποβλήτων, ο οικολογικός σχεδιασμός, η επαναχρησιμοποίηση και παρόμοια μέτρα θα μπορούσαν να αποφέρουν στις επιχειρήσεις της ΕΕ καθαρή εξοικονόμηση 600 δισ. ευρώ ή 8 % του ετήσιου κύκλου εργασιών τους, μειώνοντας παράλληλα τις συνολικές ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 2%-4%¹⁰. Ωστόσο, για να συμβεί αυτό, πρέπει να αρθούν οι φραγμοί της αγοράς που αποτρέπουν την ανάπτυξη αυτών των ευκαιριών.

Ενώ η παραγωγικότητα των πόρων μπορεί να ωφελήσει ευρύ φάσμα τομέων, θα επιτρέψει επίσης στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να επωφεληθούν από την ταχεία ανάπτυξη των αγορών για τις οικολογικές βιομηχανίες, οι οποίες προβλέπεται να διπλασιαστούν μεταξύ του 2010 και του 2020. Σε διεθνές επίπεδο, απαιτούνται βελτιώσεις ως προς την αποδοτική χρήση των πόρων σε ευρύ φάσμα βιομηχανικών κλάδων.

Οι υπάρχουσες υποδομές, τα επιχειρηματικά μοντέλα και η τεχνολογία, καθώς και η παγιωμένη συμπεριφορά διατηρούν τις οικονομίες «κλειδωμένες» στο γραμμικό μοντέλο. Οι εταιρείες ενδέχεται να μη διαθέτουν τις πληροφορίες, την εμπιστοσύνη και την ικανότητα να μεταβούν σε λύσεις κυκλικής οικονομίας. Το χρηματοπιστωτικό σύστημα συχνά δεν προβλέπει επενδύσεις σε βελτιώσεις της αποδοτικότητας ή σε καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα, τα οποία θεωρούνται πιο επικίνδυνα και πολύπλοκα, αποτρέποντας πολλούς παραδοσιακούς επενδυτές. Συμβατικές καταναλωτικές συνήθειες μπορούν επίσης να παρεμποδίσουν την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Οι φραγμοί αυτοί τείνουν να διατηρούνται σε ένα πλαίσιο όπου οι τιμές δεν αντικατοπτρίζουν το πραγματικό κόστος της χρήσης των πόρων για την κοινωνία και όπου η πολιτική δεν στέλνει ισχυρά και συνεκτικά σήματα για τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία.

Με βάση στοιχεία για τα βασικά προϊόντα, τα υλικά, καθώς και τις αλυσίδες αξίας, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα ενδιαφερόμενα μέρη για την ανάπτυξη ευνοϊκού πλαισίου για την κυκλική οικονομία με μέτρα που συνδυάζουν έξυπνη νομοθεσία, αγορακεντρικά μέσα, έρευνα και καινοτομία, κίνητρα, ανταλλαγή πληροφοριών και υποστήριξη για εθελοντικές προσεγγίσεις. Ένα τέτοιο πλαίσιο θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου για βιώσιμη βιομηχανική αναγέννηση στην ΕΕ και θα βασιστεί σε προδραστικούς καταναλωτές και επιχειρήσεις, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ. Σε διεθνές επίπεδο, η ΕΕ θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με άλλους εταίρους, τόσο σε πολυμερές όσο και σε διμερές επίπεδο, ώστε να εξασφαλίσει τον μέγιστο αντίκτυπο της έννοιας της κυκλικής οικονομίας.

Η Επιτροπή:

θα αναλύσει περαιτέρω τις μείζονες αστοχίες σε επίπεδο αγοράς και διακυβέρνησης, οι οποίες παρεμποδίζουν την αποφυγή και την επαναχρησιμοποίηση των υλικών αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη την ετερογένεια των τύπων υλικών και τις χρήσεις τους, ώστε να συμβάλει σε ένα ευνοϊκό πλαίσιο πολιτικής για την αποδοτική χρήση των πόρων σε επίπεδο ΕΕ.

¹⁰ *The opportunities to business of improving resource efficiency* (2013), AMEC et al.

2.1. Σχεδιασμός και καινοτομία για μια κυκλική οικονομία

Οι προσεγγίσεις της κυκλικής οικονομίας θέτουν εκτός σχεδιασμού τα απόβλητα και εντάσσουν κανονικά την καινοτομία σε όλο το μήκος της αλυσίδας αξίας, αντί να στηρίζονται αποκλειστικά σε λύσεις που αφορούν το τέλος της ζωής ενός προϊόντος. Για παράδειγμα μπορούν να περιλαμβάνουν:

μείωση της ποσότητας των υλικών που απαιτούνται για την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας (lightweighting)·

επιμήκυνση της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των προϊόντων (ανθεκτικότητα)·

μείωση της χρήσης ενέργειας και υλικών στις φάσεις παραγωγής και χρήσης (αποδοτικότητα)·

μείωση της χρήσης υλικών που είναι επικίνδυνα ή των οποίων η ανακύκλωση είναι δύσκολη σε προϊόντα και διεργασίες παραγωγής (υποκατάσταση)·

δημιουργία αγορών για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες (ανακυκλώσιμα υλικά) (με βάση τα πρότυπα, τις δημόσιες συμβάσεις κ.λπ.)·

σχεδιασμός προϊόντων των οποίων είναι ευκολότερη η συντήρηση, η επισκευή, η αναβάθμιση, η ανακατασκευή ή η ανακύκλωση (οικολογικός σχεδιασμός)·

ανάπτυξη των σχετικών απαραίτητων υπηρεσιών για τους καταναλωτές (υπηρεσίες συντήρησης / επισκευής κ.λπ.)·

παροχή κινήτρων και υποστήριξη για τη μείωση των αποβλήτων και για τον υψηλής ποιότητας διαχωρισμό τους από τους καταναλωτές·

παροχή κινήτρων για συστήματα διαχωρισμού και συλλογής που ελαχιστοποιούν το κόστος της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης·

διευκόλυνση της ομαδοποίησης δραστηριοτήτων, ώστε τα υποπροϊόντα να μη μετατρέπονται σε απόβλητα (βιομηχανική συμβίωση)· και

ενθάρρυνση της ευρύτερης και καλύτερης επιλογής προϊόντων από τους καταναλωτές μέσω υπηρεσιών μίσθωσης, δανεισμού ή κοινής χρήσης υπηρεσιών ως εναλλακτικής λύσης αντί της κατοχής προϊόντων, παράλληλα με τη διαφύλαξη των συμφερόντων των καταναλωτών (όσον αφορά το κόστος, την προστασία, την πληροφόρηση, τους όρους σύμβασης, τα θέματα ασφάλισης κ.λπ.).

Ένα σημαντικό σημείο εκκίνησης είναι ο σχεδιασμός των διαδικασιών παραγωγής, των προϊόντων και των υπηρεσιών. Τα προϊόντα μπορούν να επανασχεδιαστούν έτσι ώστε να χρησιμοποιούνται περισσότερο, να επισκευάζονται, να αναβαθμίζονται, να ανακατασκευάζονται ή, τελικά, να ανακυκλώνονται, αντί να απορρίπτονται. Οι διεργασίες παραγωγής μπορούν να βασίζονται περισσότερο στη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης των προϊόντων και των πρώτων υλών, καθώς και στην ικανότητα αποκατάστασης των φυσικών πόρων, ενώ τα καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα μπορούν να δημιουργήσουν νέα σχέση μεταξύ εταιρειών και καταναλωτών.

Το ακόλουθο εννοιολογικό διάγραμμα παρουσιάζει με απλοποιημένο τρόπο τα κύρια στάδια ενός κυκλικού οικονομικού μοντέλου, καθένα από τα οποία παρουσιάζει ευκαιρίες όσον αφορά τη μείωση του κόστους και της εξάρτησης από φυσικούς πόρους, την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, καθώς και τον περιορισμό των αποβλήτων και των βλαβερών εκπομπών στο περιβάλλον. Τα στάδια είναι αλληλένδετα, καθώς για παράδειγμα τα υλικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν με διαδοχικό τρόπο· η βιομηχανία ανταλλάσσει υποπροϊόντα, τα προϊόντα ανακαινίζονται ή ανακατασκευάζονται ή οι καταναλωτές επιλέγουν συστήματα υπηρεσιών προϊόντων. Ο σκοπός είναι να ελαχιστοποιηθούν οι πόροι που διαφεύγουν από τον κύκλο, ώστε το σύστημα να λειτουργεί με βέλτιστο τρόπο.

Ορισμένες νομοθετικές πράξεις και πολιτικές της ΕΕ παρέχουν ήδη εργαλεία και κίνητρα σύμφωνα με το μοντέλο της κυκλικής οικονομίας. Η ιεράρχηση των αποβλήτων, που βρίσκεται στη βάση της νομοθεσίας για τα απόβλητα, οδηγεί προοδευτικά στην υιοθέτηση των προτιμώμενων επιλογών, που είναι η πρόληψη των αποβλήτων, η προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση και στην αποθάρρυνση της υγειονομικής ταφής. Η πολιτική για τα χημικά προϊόντα έχει ως στόχο τη σταδιακή εξάλειψη των τοξικών ουσιών που προκαλούν πολύ μεγάλη ανησυχία. Ορισμένα μέτρα οικολογικού σχεδιασμού για τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με την ανθεκτικότητα και τη διευκόλυνση της ανακύκλωσης. Η στρατηγική για τη βιοοικονομία¹¹ προωθεί τη διατηρήσιμη και ολοκληρωμένη χρήση των βιολογικών πόρων και ροών αποβλήτων για την παραγωγή τροφίμων, ενέργειας και βιολογικών προϊόντων. Η πολιτική για το κλίμα δημιουργεί κίνητρα για την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Ένα κοινό και συνεκτικό πλαίσιο της ΕΕ για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας θα συμβάλει στη σύνδεση αυτών των στοιχείων με το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της έρευνας και της καινοτομίας¹².

Προκειμένου να υποστηρίξει τον σχεδιασμό και την καινοτομία για μια πιο κυκλική οικονομία, η Επιτροπή:

στο πλαίσιο του προγράμματος έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ («Ορίζοντας 2020»), θα επιδείξει τις ευκαιρίες για μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία σε ευρωπαϊκό επίπεδο με μεγάλης κλίμακας έργα καινοτομίας που στοχεύουν στη συνεργασία εντός και μεταξύ αλυσίδων αξίας, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων στην αγορά·

¹¹ COM(2012) 60.

¹² Βλ. το παράρτημα της παρούσας ανακοίνωσης.

θα δημιουργήσει ενισχυμένη εταιρική σχέση για την υποστήριξη ερευνητικών και καινοτόμων πολιτικών για την κυκλική οικονομία·

θα διευκολύνει την ανάπτυξη πιο κυκλικών μοντέλων προϊόντων και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων και μέσω μιας πιο συνεκτικής πολιτικής προϊόντων, και θα αναπτύξει περαιτέρω την εφαρμογή της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό εστιάζοντας σε κριτήρια αποδοτικής χρήσης των πόρων, μεταξύ άλλων και για τις μελλοντικές ομάδες προϊόντων προτεραιότητας του σχεδίου εργασίας 2015-2017· και

θα ενθαρρύνει την εφαρμογή της αρχής της διαδοχικής χρήσης στη διατηρήσιμη χρήση της βιομάζας, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους κλάδους που χρησιμοποιούν βιομάζα, ώστε η βιομάζα να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πόρος με πιο αποδοτικό τρόπο.

2.2. Απελευθέρωση των επενδύσεων σε λύσεις κυκλικής οικονομίας

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις στην καινοτομία κυκλικής οικονομίας και την υιοθέτησή της και, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, να αντιμετωπίσουν τους φραγμούς που δυσχεραίνουν την κινητοποίηση μεγαλύτερης ιδιωτικής χρηματοδότησης για την αποδοτική χρήση των πόρων. Πρόσφατες προτάσεις της Επιτροπής για την υποβολή μη χρηματοοικονομικών εκθέσεων¹³, τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση¹⁴ και τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά ταμεία¹⁵ έχουν ενσωματώσει απαιτήσεις κοινοποίησης σχετικών περιβαλλοντικών πληροφοριών στους επενδυτές ή εξέτασης επενδυτικών κινδύνων που σχετίζονται με την ανεπάρκεια των πόρων και την κλιματική μεταβολή.

Προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος για τους επενδυτές, αναπτύσσονται καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα, όπως ο μηχανισμός χρηματοδότησης φυσικού κεφαλαίου της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) είναι επίσης αποτελεσματικά μέσα για τη μόχλευση ιδιωτικής δράσης και επενδύσεων στην αποδοτική χρήση των πόρων. Η ΣΔΙΤ «Αποδοτική χρήση των πόρων και της ενέργειας για έναν βιώσιμο μεταποιητικό τομέα» (Sustainable Process Industry through Resource and Energy Efficiency -SPIRE) και η κοινή τεχνολογική πρωτοβουλία «Βιομηχανίες βιοπροϊόντων» συμβάλλουν ενεργά στους στόχους κυκλικής οικονομίας.

Η πολιτική διαδραματίζει έναν επιπλέον ρόλο στην παροχή των σωστών σημάτων για επενδύσεις στην αποδοτική χρήση των πόρων, με την κατάργηση περιβαλλοντικά επιζήμιων επιδοτήσεων και τη μετατόπιση της φορολόγησης από την εργασία στη ρύπανση και τους πόρους. Η πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της περιβαλλοντικής φορολογίας στα κράτη μέλη της ΕΕ εξετάζεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής.

Προκειμένου να απελευθερώσει τις επενδύσεις στην κυκλική οικονομία, η Επιτροπή:

θα εστιάσει σε τομείς που προσδιορίστηκαν ως υποσχόμενοι από τη στρογγυλή τράπεζα για τη χρηματοδότηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων¹⁶, όπως είναι τα καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα, η συνεκτίμηση των ζητημάτων των πόρων στους κανόνες λογιστικής για τις επιχειρήσεις, η αποσαφήνιση των ευθυνών διατηρησιμότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (καθήκοντα καταπιστευματοδόχου), η ανάπτυξη μεθοδολογιών για

¹³ COM (2013) 207.

¹⁴ COM(2014) 168.

¹⁵ COM(2014) 167.

¹⁶ MEMO/13/110.

«προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων» για εταιρείες και η διερεύνηση του δυναμικού της αγοράς ομολόγων για τη διοχέτευση πρόσθετης χρηματοδότησης σε έργα αποδοτικής χρήσης πόρων·

θα εκπονήσει κατευθυντήριες γραμμές για τις δυνατότητες που προσφέρονται από τις νέες οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα των οικολογικών δημόσιων συμβάσεων (ΟΔΣ), καθώς και σύσταση για την παρακολούθηση των επιδόσεων των κρατών μελών όσον αφορά την επίτευξη του στόχου 50 % για τις ΟΔΣ¹⁷, θα υποστηρίξει καινοτόμα μέσα, όπως οι προ-εμπορικές δημόσιες συμβάσεις και οι δημόσιες συμβάσεις για την καινοτομία, και θα διευκολύνει τη δημιουργία δικτύων δημόσιων αρχών για τις ΟΔΣ· και

θα ενσωματώσει περαιτέρω προτεραιότητες κυκλικής οικονομίας στη χρηματοδότηση της ΕΕ και θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τη διαθέσιμη χρηματοδότηση της ΕΕ σε προγράμματα και έργα για την κυκλική οικονομία, ιδίως μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

2.3. Αξιοποίηση της δράσης επιχειρήσεων και καταναλωτών και υποστήριξη των ΜΜΕ

Οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές παραμένουν οι βασικοί παράγοντες της μετάβασης σε μια πιο κυκλική οικονομία. Οι ανάντη και κατάντη αποφάσεις στην αλυσίδα αξίας πρέπει να συνδέονται καλύτερα, παρέχοντας συνεκτικά κίνητρα μεταξύ παραγωγών, επενδυτών, διανομέων, καταναλωτών και φορέων ανακύκλωσης και διασφαλίζοντας τη δίκαιη κατανομή του κόστους και των οφελών. Πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι μηχανισμοί της αγοράς για να εξασφαλιστεί η πλέον αποδοτική κατανομή και χρήση των πόρων και, όπου υπάρχουν αστοχίες της αγοράς ή στενώσεις καινοτομίας, αυτές πρέπει να αντιμετωπίζονται. Πρέπει να αναπτυχθούν λειτουργικές αγορές δευτερογενών υλικών. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη δυνατότητα των επιχειρηματιών να εκμεταλλεύονται δυνητικές νέες αγορές που συνδέονται με την κυκλική οικονομία και στη διασφάλιση ότι υπάρχει στην αγορά εργασίας η απαραίτητη βάση δεξιοτήτων. Οι καταναλωτές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κάνουν τεκμηριωμένες επιλογές μέσω καλύτερης πληροφόρησης για τα οικολογικά «διαπιστευτήρια» των διαφόρων προϊόντων.

Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα αποδοτικής χρήσης των πόρων έχει προσδιορίσει¹⁸ σημαντικές ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις σε διαφορετικά στάδια του «βρόχου», μέσω της επανεισαγωγής υλικών στη διαδικασία παραγωγής ή σε διάφορα τμήματα της αρχικής αλυσίδας εφοδιασμού ή σε άλλες αλυσίδες εφοδιασμού. Οι ευκαιρίες αυτές βασίζονται στην εμπειρία επιτυχημένων πρωτοβουλιών που θα μπορούσαν να κλιμακωθούν και να εφαρμοστούν ευρύτερα και περιλαμβάνουν:

στο στάδιο της παραγωγής, πρότυπα βιώσιμου πορισμού, εθελοντικά συστήματα των οποίων ηγούνται η βιομηχανία και οι έμποροι λιανικής πώλησης, και βιομηχανική συμβίωση για την παροχή αγορών για τα υποπροϊόντα·

στο στάδιο της διανομής, βελτίωση των πληροφοριών σχετικά με τους πόρους που περιέχονται στα προϊόντα και για τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να επισκευαστούν ή να ανακυκλωθούν -αναφέρονται στις συστάσεις της πλατφόρμας ως «διαβατήριο προϊόντος»· και

στο στάδιο της κατανάλωσης, μοντέλα συνεργατικής κατανάλωσης που βασίζονται στον δανεισμό, στις ανταλλαγές, στον αντιπραγματισμό και την ενοικίαση προϊόντων, καθώς και συστήματα

¹⁷ COM(2008) 400.

¹⁸ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/documents/erep_manifesto_and_policy_recommendations_31-03-2014.pdf

υπηρεσιών προϊόντων για τη μεγαλύτερη αξιοποίηση των υποχρησιμοποιούμενων περιουσιακών στοιχείων ή πόρων (π.χ. αυτοκίνητα, εργαλεία, στέγη).

Το πιλοτικό στάδιο περιβαλλοντικού αποτυπώματος που περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο *Οικοδόμηση ενιαίας αγοράς για πράσινα προϊόντα*¹⁹ ενώνει τους ενδιαφερομένους, ώστε να αναπτύξουν έναν κοινό, συμφωνημένο τρόπο μέτρησης του περιβαλλοντικού αντικτύπου προϊόντων και οργανισμών. Μετά το πιλοτικό στάδιο, η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν οι εν λόγω μέθοδοι είναι επιτυχείς, έτσι ώστε να μπορούν να εφαρμοστούν σε υφιστάμενα ή νέα μέσα για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων.

Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να κλιμακωθούν για να διασφαλιστεί ικανοποιητικό πλαίσιο προϋποθέσεων και ίσοι όροι ανταγωνισμού για τις υπάρχουσες και τις νέες επιχειρήσεις, ώστε να προσαρμοστούν στις παγκόσμιες μαζικές τάσεις των πόρων, να επιβραβεύουν τις καλύτερες εταιρείες, να ενθαρρύνουν τους νέους επιχειρηματίες να αναπτύξουν τις επιχειρηματικές λύσεις του μέλλοντος, να τις δοκιμάσουν στην αγορά και να παρέχουν αξιόπιστες πληροφορίες στους καταναλωτές. Η πολυσυμμετοχική διαδικασία που δρομολογήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τους καταναλωτές²⁰ κατέδειξε την ανάγκη για αποτελεσματικά εργαλεία κατά των παραπλανητικών και αβάσιμων περιβαλλοντικών ισχυρισμών.

Το εργατικό δυναμικό πρέπει να διαθέτει τις κατάλληλες δεξιότητες, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική μετάβαση με άφθονες θέσεις απασχόλησης²¹. Η ανακοίνωση για τις πράσινες θέσεις εργασίας²² δημιουργεί το πλαίσιο για την ανάδειξη των ευκαιριών δημιουργίας θέσεων εργασίας που προσφέρει μια πιο κυκλική οικονομία, με αποδοτική χρήση των πόρων. Οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι έχουν επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη στοχευμένης και συντονισμένης υποστήριξης μέσω επενδύσεων, υποδομών, τεχνολογίας και δεξιοτήτων, εστιάζοντας ιδίως στις ανάγκες των ΜΜΕ. Βρίσκονται επίσης στην κατάλληλη θέση για να διευκολύνουν τη μετάβαση της επιλογής των καταναλωτών σε πιο βιώσιμα προϊόντα και υπηρεσίες, και να ενθαρρύνουν την αλλαγή συμπεριφοράς.

Για να υποστηρίξει την ανάληψη δράσης από τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ, και τους καταναλωτές, η Επιτροπή:

θα αξιοποιήσει τα αποτελέσματα του πιλοτικού σταδίου του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, που διαρκεί μέχρι το 2016, και θα καθορίσει τον τρόπο εφαρμογής της χρήσης της μέτρησης του περιβαλλοντικού αντικτύπου στον σχεδιασμό προϊόντων και διαδικασιών και στην καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με περιβαλλοντικά αειφόρες επιλογές·

θα προωθήσει την ευρεία συνεργασία των ενδιαφερομένων μέσω δράσεων συντονισμού και υποστήριξης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και των μέσων του, περιλαμβανομένων του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας, των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, του σχεδίου δράσης για την οικολογική καινοτομία, του πράσινου σχεδίου δράσης για τις ΜΜΕ, καθώς και του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τους καταναλωτές·

θα αξιοποιήσει τις δεσμεύσεις των εμπλεκόμενων στην ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας για τις πρώτες ύλες, οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την παραγωγικότητα των πόρων·

¹⁹ COM(2013) 196 και σύσταση της Επιτροπής 2013/179/ΕΕ.

²⁰ COM(2012) 225.

²¹ COM(2012) 173.

²² COM(2014) 446.

θα υποστηρίξει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη δεξιοτήτων μέσω ενισχυμένου συντονισμού πολιτικής, κατευθύνοντας την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση σε προγράμματα και σχέδια που υποστηρίζουν την πράσινη ανάπτυξη, βελτιώνοντας την ενημέρωση και την παρακολούθηση, μεταξύ άλλων μέσω της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και συνεργαζόμενη με κοινωνικούς εταίρους, ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη· και

θα υποστηρίξει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε διεθνές επίπεδο.

3. Εκσυγχρονισμός της πολιτικής και των στόχων για τα απόβλητα: τα απόβλητα ως πόρος

Η μετατροπή των αποβλήτων σε πόρο αποτελεί μέρος του «κλεισίματος του βρόχου» στα συστήματα κυκλικής οικονομίας. Οι γενικοί και ειδικοί στόχοι που ορίζονται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία είναι σημαντικές κινητήριες δυνάμεις για τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων· τονώνουν την καινοτομία στην ανακύκλωση και την επαναχρησιμοποίηση, περιορίζουν την υγειονομική ταφή, μειώνουν τις απώλειες πόρων και δημιουργούν κίνητρα για την αλλαγή της καταναλωτικής συμπεριφοράς. Ωστόσο, στην ΕΕ εξακολουθούμε να παράγουμε περίπου πέντε τόνους αποβλήτων ετησίως ανά άτομο κατά μέσο όρο, και από τα εν λόγω απόβλητα το ποσοστό των αποβλήτων που ανακυκλώνεται αποτελεσματικά μόλις υπερβαίνει το ένα τρίτο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί πολιτικά²³ να μειώσει την παραγωγή αποβλήτων, να ανακυκλώνει τα απόβλητα μετατρέποντάς τα σε μεγάλες, αξιόπιστες πηγές πρώτων υλών για την Ένωση, να ανακτά ενέργεια μόνο από μη ανακυκλώσιμα υλικά και να εξαλείψει σχεδόν την υγειονομική ταφή. Η προώθηση της πολιτικής για τα απόβλητα θα αποφέρει σημαντικά οφέλη για την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας με σχετικά χαμηλό ή μηδενικό κόστος, συμβάλλοντας παράλληλα σε ένα καλύτερο περιβάλλον. Όσον αφορά τις παγκόσμιες αγορές, μια φιλόδοξη πολιτική στον τομέα των αποβλήτων αναμένεται να προωθήσει την καινοτομία και να κάνει τις εταιρείες της ΕΕ ακόμα πιο ανταγωνιστικές στην παροχή υπηρεσιών διαχείρισης των αποβλήτων, καθώς και να προσφέρει νέες ευκαιρίες στην αγορά για τους εξαγωγείς της ΕΕ.

3.1. Ορισμός στόχων αποβλήτων για στροφή προς μια κοινωνία ανακύκλωσης

Η Ευρώπη έχει σημειώσει ουσιαστική πρόοδο όσον αφορά τη μετατροπή των αποβλήτων σε πόρο και την προώθηση βιώσιμων τρόπων διαχείρισης των αποβλήτων, όπως η ανακύκλωση. Ωστόσο, οι επιδόσεις διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Έξι κράτη μέλη έχουν ήδη εξαλείψει αποτελεσματικά την υγειονομική ταφή των αστικών αποβλήτων, μειώνοντάς τα από 90 % σε λιγότερο από 5 % κατά τα τελευταία 20 έτη και επιτυγχάνοντας ποσοστά ανακύκλωσης 85 % σε ορισμένες περιφέρειες. Σε άλλα κράτη μέλη ποσοστό άνω του 90 % των αποβλήτων εξακολουθεί να απορρίπτεται σε χώρους υγειονομικής ταφής και ανακυκλώνεται λιγότερο από το 5 %.

Χρειάζονται ισχυρά σήματα πολιτικής για να δημιουργηθεί πιο μακροπρόθεσμη προβλεψιμότητα για τις επενδύσεις, καθώς επίσης και αλλαγή ώστε υλικά όπως πλαστικά, γυαλί, μέταλλα, χαρτί, ξύλο, καουτσούκ και άλλα ανακυκλώσιμα να επανεισέρχονται στην οικονομία ως δευτερογενείς πρώτες ύλες σε ανταγωνιστικές τιμές. Ο καθορισμός σαφών στόχων ανακύκλωσης για την περίοδο έως το 2030 θα παράσχει την εν λόγω προβλεψιμότητα. Η χωριστή συλλογή στην πηγή σε συνδυασμό με ορθές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό των ποσοστών ανακύκλωσης θα

²³ 7ο ΠΔΠ.

εξασφαλίσει υψηλής ποιότητας ανακύκλωση και θα συμβάλει στην ανάπτυξη αγορών για την παροχή υψηλής ποιότητας δευτερογενών πρώτων υλών. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να διευκρινιστεί η υφιστάμενη μέθοδος μέτρησης για την εκτίμηση του τι πράγματι ανακυκλώνεται, καθώς ορισμένα κράτη μέλη επί του παρόντος αναφέρουν τα συλλεγόμενα απόβλητα ως απόβλητα που ανακυκλώνονται, παρά τις σημαντικές υλικές απώλειες μεταξύ των εν λόγω σταδίων. Η υγειονομική ταφή όλων των ανακυκλώσιμων αποβλήτων θα έχει απαγορευτεί μέχρι το 2025. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για την σχεδόν ολοκληρωτική εξάλειψη της υγειονομικής ταφής μέχρι το 2030. Η ανάκτηση ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης αποβλήτων για παραγωγή ενέργειας και της χρήσης βιοκαυσίμων, θα διαδραματίσει ρόλο όσον αφορά τα μη επαναχρησιμοποιήσιμα και μη ανακυκλώσιμα απόβλητα. Αυτό θα απαιτήσει πιο αποδοτική χρήση του ανομοιομορφα καταναμεμένου δυναμικού ανάκτησης ενέργειας που είναι επί του παρόντος διαθέσιμο στην ΕΕ, μαζί με μέτρα για την αποφυγή της πλεονάζουσας δυναμικότητας.

Η επιτυχημένη εφαρμογή μπορεί να δημιουργήσει περισσότερες από 180 000 άμεσες θέσεις εργασίας στην ΕΕ έως το 2030, επιπλέον των 400 000 θέσεων εργασίας που εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν από την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας για τα απόβλητα²⁴. Αυτά τα μέτρα θα οδηγήσουν στην ικανοποίηση μεταξύ 10 και 40 % της ζήτησης πρώτων υλών στην ΕΕ, ενώ παράλληλα θα συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40 % έως το 2030 –έως το 2030 θα αποφεύγονται 62 ΜΤ ισοδυνάμου διοξειδίου του άνθρακα ετησίως.

Προκειμένου να ενισχύσει τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη που θα υπάρξουν από τη βελτίωση της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, η Επιτροπή προτείνει τα εξής:

- ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των αστικών αποβλήτων τουλάχιστον στο 70 % έως το 2030·
- αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης των αποβλήτων συσκευασίας σε 80% έως το 2030, με ενδιάμεσους στόχους 60% έως το 2020 και 70% έως το 2025, συμπεριλαμβανομένων στόχων για συγκεκριμένα υλικά·
- απαγόρευση της υγειονομικής ταφής ανακυκλώσιμων πλαστικών, μετάλλων, γυαλιού, χαρτιού και χαρτονιού και των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων έως το 2025, ενώ παράλληλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να εξαλείψουν σχεδόν ολοκληρωτικά την υγειονομική ταφή μέχρι το 2030²⁵.
- περαιτέρω προώθηση της ανάπτυξης υψηλής ποιότητας αγορών δευτερογενών πρώτων υλών, και μέσω της αξιολόγησης της προστιθέμενης αξίας κριτηρίων αποχαρκτηρισμού για συγκεκριμένα υλικά.
- αποσαφήνιση της μεθόδου υπολογισμού για τα ανακυκλωμένα υλικά, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ποιότητας ανακύκλωσης.

3.2. Απλούστευση και καλύτερη εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα

Οι στόχοι αφήνουν ευελιξία στα κράτη μέλη να αποφασίζουν με ποιον τρόπο θα τους επιτύχουν. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την περαιτέρω απλούστευση και

²⁴ SWD(2014) 207.

²⁵ Ένα ορισμένο ποσοστό των «υπολειμματικών» αποβλήτων είναι μη ανακτήσιμο και άρα ενδέχεται να απορρίπτεται σε χώρους υγειονομικής ταφής, δεδομένου ότι δεν υπάρχει διαθέσιμη επί του παρόντος καμία εναλλακτική επιλογή επεξεργασίας. Αυτό θα περιοριστεί σε 5 % κατ' ανώτατο όριο.

βελτίωση της εφαρμογής της νομοθεσίας περί αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο και για τη μείωση των υφιστάμενων διαφορών.

Το 2012 η Επιτροπή δημιούργησε έναν πίνακα αποτελεσμάτων διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και χάρτες πορείας με συγκεκριμένες συστάσεις για τα κράτη μέλη με τις πενιχρότερες επιδόσεις. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να επικεντρώνει την προσοχή της ιδίως σε εκείνα τα κράτη μέλη που απέχουν περισσότερο από τους στόχους, επιδιώκοντας να αντιμετωπίσει, σε συνεργασία μαζί τους, τις αδυναμίες εφαρμογής σε πρώιμο στάδιο.

Τα οικονομικά μέτρα έχουν αποδειχθεί καθοριστικής σημασίας για τη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο, ιδίως μέσω της υγειονομικής ταφής και των φόρων αποτέφρωσης, συστημάτων πληρωμής κατά την απόρριψη και συστημάτων διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών ή κινήτρων για τις τοπικές αρχές να προωθήσουν την πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση. Επίσης, οι απαγορεύσεις υγειονομικής ταφής έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές. Η θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για τα συστήματα ευθύνης των παραγωγών σε επίπεδο ΕΕ θα συμβάλει στη μείωση του κόστους και την εξάλειψη των φραγμών που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί οι οποίοι οφείλουν να τηρούν πολλά εθνικά συστήματα στην ΕΕ.

Τα ευρωπαϊκά ταμεία μπορούν να υποστηρίξουν τις προσπάθειες των κρατών μελών οι οποίες εστιάζονται στην ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων, περιλαμβανομένης της ξεχωριστής υποδομής συλλογής, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης. Η υγειονομική ταφή ή η αυτόνομη αποτέφρωση δεν θα πρέπει να υποστηρίζονται στο μέλλον.

Η βέλτιστη δυνατή χρήση του διαθέσιμου δυναμικού διαχείρισης αποβλήτων στην ΕΕ θα απαιτήσει καλύτερο σχεδιασμό και ανταλλαγή πληροφοριών και ενδέχεται να συνεπάγεται την ανοχή περισσότερων μεταφορών αποβλήτων εντός της ΕΕ προς τις πλέον σύγχρονες και αποδοτικές εγκαταστάσεις, τουλάχιστον ως μεταβατικό μέτρο.

Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω εξορθολογισμό και διευκόλυνση της συλλογής και υποβολής στοιχείων σε εθνικό επίπεδο, καθώς και για αύξηση της αξιοπιστίας των στοιχείων και της συνεκτικότητάς τους σε ολόκληρη την ΕΕ. Η υιοθέτηση κοινών δεικτών θα διευκολύνει την καλύτερη παρακολούθηση και συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων των κρατών μελών²⁶.

Οι δράσεις για την περαιτέρω απλούστευση του κεκτημένου σχετικά με τα απόβλητα και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας θα βασιστούν σε προσπάθειες που έχουν αναληφθεί ήδη για τη μείωση του διοικητικού κόστους της πολιτικής αποβλήτων, για παράδειγμα, μέσω εξαιρέσεων από τις απαιτήσεις επιστροφής για ορισμένες ΜΜΕ ή μέσω προσπαθειών να τεθεί σε εφαρμογή η υποχρεωτική ηλεκτρονική ανταλλαγή στοιχείων για τις μεταφορές αποβλήτων.

Για να εξασφαλιστεί ότι τα οφέλη από τη νομοθεσία της ΕΕ επιτυγχάνονται μέσω της απλούστευσης και της βελτίωσης της εφαρμογής, η Επιτροπή προτείνει:

- εξάλειψη των επικαλύψεων μεταξύ των στόχων για τα απόβλητα και εναρμόνιση των ορισμών·
- σημαντική απλοποίηση των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της αποσαφήνισης και του εξορθολογισμού των μεθόδων

²⁶ Για παράδειγμα, επιτρέπονται τέσσερις μέθοδοι υπολογισμού για τον στόχο ανακύκλωσης για τα αστικά απόβλητα. Ανάλογα με τη μέθοδο που έχει επιλεγεί, τα αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά (περίπου κατά 20 %).

υπολογισμού των στόχων για τα αστικά απόβλητα, την υγειονομική ταφή και τα απόβλητα συσκευασίας·

- παροχή δυνατότητας στα κράτη μέλη να εξαιρούν τις ΜΜΕ ή τις επιχειρήσεις συλλογής και/ή μεταφοράς πολύ μικρών ποσοτήτων μη επικίνδυνων αποβλήτων από τις γενικές απαιτήσεις άδειας ή καταχώρισης σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα·
- θέσπιση της ετήσιας υποβολής εκθέσεων μέσω ενός ενιαίου σημείου εισόδου για όλα τα στοιχεία αποβλήτων και συνεκτικότητα των στατιστικών για τα απόβλητα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα, συγκρίνοντας τις εθνικές μεθοδολογίες με τα στατιστικά πρότυπα·
- απαίτηση ανάπτυξης ηλεκτρονικών συστημάτων παρακολούθησης στοιχείων και επαλήθευσης των στοιχείων από τρίτους στα κράτη μέλη·
- καθιέρωση μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης για να εξασφαλίζεται ότι τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μια σειρά κατάλληλων μέτρων για την έγκαιρη επίτευξη των στόχων·
- θέσπιση ελάχιστων συνθηκών λειτουργίας για διευρυμένα συστήματα ευθύνης των παραγωγών που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω σε εθνικό επίπεδο ή σε έγγραφα καθοδήγησης της ΕΕ, καθώς και προώθηση της χρήσης των οικονομικών μέσων που υπάρχουν στα κράτη μέλη· και
- προώθηση των άμεσων επενδύσεων σε επιλογές διαχείρισης των αποβλήτων στην κορυφή της ιεραρχίας των αποβλήτων (πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση).

3.3. Αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων αποβλήτων

Χρειάζονται εξατομικευμένες προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προκλήσεων που αφορούν τα απόβλητα και οι οποίες σχετίζονται με σημαντική απώλεια πόρων ή με περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Πρόληψη των αποβλήτων: Ως πρώτη προτεραιότητα που επηρεάζει όλες τις φάσεις σε μια κυκλική οικονομία, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι παράγονται λιγότερα απόβλητα. Πρόσφατα έχουν υιοθετηθεί από τα κράτη μέλη προγράμματα πρόληψης των αποβλήτων, όπως απαιτείται από την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα, και είναι επί του παρόντος υπό αναθεώρηση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος. Μετά την αξιολόγηση, η Επιτροπή θα αναπτύξει πρωτοβουλίες για την προώθηση ορθών πρακτικών όσον αφορά την πρόληψη των αποβλήτων στην ΕΕ.

Θαλάσσια απορρίμματα: Τα θαλάσσια απορρίμματα ρυπαίνουν τις παραλίες, είναι επιβλαβή για τη θαλάσσια ζωή και δημιουργούν ένα μακροπρόθεσμο πρόβλημα αποβλήτων, του οποίου η αντιμετώπιση είναι δαπανηρή. Το 7ο ΠΔΠ προβλέπει έναν πρωταρχικό στόχο ποσοτικής μείωσης σε επίπεδο Ένωσης, υποστηριζόμενο από μέτρα που βασίζονται στην πηγή.

Η πλήρης εφαρμογή των μέτρων στην αναθεωρημένη νομοθετική δέσμη της ΕΕ για τα απόβλητα μπορεί να μειώσει τα θαλάσσια απορρίμματα κατά 13 % έως το 2020 και κατά 27 % έως το 2030. Ο καθορισμός ειδικού στόχου μείωσης για το 2020 θα στείλει σαφές μήνυμα στα κράτη μέλη που επί του παρόντος αναπτύσσουν μέτρα για την επίτευξη «καλής περιβαλλοντικής κατάστασης» για τα θαλάσσια ύδατα μέχρι την προθεσμία του 2020, σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, και θα δώσει ώθηση για την ανάπτυξη σχεδίων δράσης που αφορούν τα θαλάσσια απορρίμματα στο πλαίσιο των τεσσάρων περιφερειακών συμβάσεων για τις θάλασσες. Άλλα μέτρα σε επίπεδο ΕΕ, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα αποτελέσματα της συνεχιζόμενης αξιολόγησης της

οδηγίας σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου²⁷, θα συμβάλουν επίσης στην επίτευξη του στόχου. Ένα δεύτερο στάδιο του στόχου μείωσης θα αναπτυχθεί σε εύθετο χρόνο, με βάση περαιτέρω ανάλυση του δυναμικού μείωσης από άλλες θαλάσσιες και χερσαίες πηγές και λαμβάνοντας υπόψη τη δέσμευση που αναλήφθηκε στη διάσκεψη Rio+20 για την επίτευξη σημαντικών μειώσεων των θαλάσσιων απορριμμάτων έως το 2025.

Απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων: Οι αγορές ανακυκλωμένων υλικών είναι απαραίτητες για την αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων. Σχεδιασμός για καλύτερη διαχείριση των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, με αύξηση της ανακυκλωσιμότητας και του ανακυκλωμένου περιεχομένου των δομικών υλικών, θα συμπεριληφθεί σε ένα πλαίσιο για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτηρίων, όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τις *Ευκαιρίες αποδοτικής χρήσης των πόρων στον κατασκευαστικό τομέα*²⁸.

Επιπλέον, βάσει του προτεινόμενου «μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης», οι επιδόσεις των κρατών μελών θα παρακολουθούνται σε σύγκριση με τον στόχο ανακύκλωσης 70 % έως το 2020, με μέτρα που περιλαμβάνουν την αύξηση των χρεώσεων υγειονομικής ταφής αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων ή υποχρεώσεις συμπληρωματικής διαλογής σε μεγάλα εργοτάξια κατεδάφισης για τη βελτίωση της ποιότητας των ανακυκλωσιμων υλικών.

Απορρίμματα τροφίμων:

Έχει εκτιμηθεί ότι έως και το 30 % του συνόλου των τροφίμων που παράγονται σε ολόκληρο τον κόσμο σπαταλώνται ή απορρίπτονται. Η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις για τη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων.

Επικίνδυνα απόβλητα: Η ορθή διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, μεταξύ άλλων, λόγω της έλλειψης στοιχείων για την πραγματική διαδρομή επεξεργασίας για ένα μέρος της εν λόγω ροής αποβλήτων. Ως πρώτο βήμα, η τήρηση μητρώου και η ιχνηλασιμότητα θα ενισχυθούν με τη δημιουργία μητρώων επικίνδυνων αποβλήτων και τον προσδιορισμό των δυνατοτήτων και των στενώσεων στα συστήματα διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων των κρατών μελών. Τα μητρώα αυτά ενδέχεται να επεκταθούν σταδιακά σε άλλα είδη αποβλήτων, όπως ήδη συμβαίνει σε διάφορα κράτη μέλη.

Πλαστικά απόβλητα: Αναμένεται ότι η παραγωγή πλαστικού στην ΕΕ θα αυξάνεται με ρυθμό 5 % ετησίως. Ενώ μόνο το 24 % των πλαστικών αποβλήτων ανακυκλώνεται, περίπου 50 % απορρίπτεται σε χώρους υγειονομικής ταφής, και το υπόλοιπο αποτεφρώνεται. Η δημόσια διαβούλευση για τα πλαστικά απόβλητα που πραγματοποίησε η Επιτροπή το 2013²⁹ έδειξε ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την περισσότερο διατηρήσιμη χρήση του πλαστικού και ισχυρή υποστήριξη για την εξάλειψη της υγειονομικής ταφής του και καλύτερο σχεδιασμό των πλαστικών προϊόντων. Η πρόσφατη πρόταση της Επιτροπής που επιτρέπει στα κράτη μέλη να περιορίζουν τη χρήση των πλαστικών σακουλών³⁰, καθώς και οι προτάσεις για την αύξηση της ανακύκλωσης και την εγκατάλειψη της υγειονομικής ταφής, που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση, αποτελούν σημαντικά βήματα για τη βελτίωση της διαχείρισης των πλαστικών αποβλήτων.

Ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών: Παρόλο που όλες οι πρώτες ύλες είναι σημαντικές, οι κρίσιμες πρώτες ύλες χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, καθώς η παραγωγή τους, σε παγκόσμιο επίπεδο, είναι συγκεντρωμένη σε λίγες χώρες, ενώ πολλές από αυτές έχουν χαμηλά ποσοστά υποκαταστασιμότητας και ανακύκλωσης. Η Επιτροπή προωθεί την αποδοτική χρήση και την

²⁷ Οδηγία 2000/59/EK

²⁸ COM(2014) 445.

²⁹ COM(2013) 123.

³⁰ COM(2013) 761.

ανακύκλωση των κρίσιμων πρώτων υλών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας³¹ για τις πρώτες ύλες και της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας για τις πρώτες ύλες.

Παράνομες μεταφορές αποβλήτων: Η Επιτροπή θα εντείνει τη δράση για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, ιδίως με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 για τις μεταφορές αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε πρόσφατα, προκειμένου να ενισχύσει τις επιθεωρήσεις των μεταφορών αποβλήτων.

Ανακύκλωση φωσφόρου: Ο φωσφόρος αποτελεί πόρο ζωτικής σημασίας για την παραγωγή τροφίμων, αλλά ενέχει σημαντικούς κινδύνους ασφαλείας εφοδιασμού και η τρέχουσα χρήση του συνεπάγεται απόβλητα και απώλειες σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του. Μετά τη γνωμοδοτική ανακοίνωση για τη διατηρήσιμη χρήση του φωσφόρου³², η Επιτροπή αναπτύσσει πλαίσιο για περαιτέρω δράση.

Για να αντιμετωπίσει συγκεκριμένες προκλήσεις αποβλήτων, η Επιτροπή:

προτείνει να τεθεί ο φιλόδοξος στόχος μείωσης των **θαλάσσιων απορριμμάτων** κατά 30 % έως το 2020 για τα δέκα πιο κοινά είδη απορριμμάτων που εντοπίζονται στις παραλίες, καθώς και για τον αλιευτικό εξοπλισμό που εντοπίζεται στη θάλασσα, με αυτόν τον κατάλογο να προσαρμόζεται σε καθεμία από τις τέσσερις θαλάσσιες περιφέρειες της ΕΕ·

προβλέπει μέτρα για την τόνωση των αγορών ανακυκλωμένων υλικών που προέρχονται από **απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων** και την ανάπτυξη ενός κοινού ενωσιακού πλαισίου για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτηρίων·

προτείνει να αναπτύξουν τα κράτη μέλη εθνικές στρατηγικές για την πρόληψη της δημιουργίας απορριμμάτων τροφίμων και να προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν ότι τα **απορρίμματα τροφίμων** στους τομείς της μεταποίησης, του λιανικού εμπορίου / της διανομής, των υπηρεσιών τροφίμων / φιλοξενίας και στα νοικοκυριά θα μειωθούν τουλάχιστον κατά 30 % έως το 2025·

προβλέπει την ανάπτυξη ενός σωστού συστήματος μητρώων τουλάχιστον για τα **επικίνδυνα απόβλητα** σε όλα τα κράτη μέλη·

σε συνέχεια της πρότασής της για τη μείωση της χρήσης ελαφρών **πλαστικών** σακουλών, προτείνει την απαγόρευση των πλαστικών από τους χώρους υγειονομικής ταφής μέχρι το 2025·

προτείνει να περιλαμβάνουν τα κράτη μέλη μέτρα σχετικά με τη συλλογή και την ανακύκλωση αποβλήτων που περιέχουν σημαντικές ποσότητες κρίσιμων πρώτων υλών στα εθνικά τους σχέδια διαχείρισης των αποβλήτων· και

εξετάζει το ενδεχόμενο ανάπτυξης πλαισίου πολιτικής για την ενίσχυση της ανακύκλωσης **φωσφόρου**, την υποστήριξη της καινοτομίας, τη βελτίωση των συνθηκών της αγοράς και τη συνεκτίμηση της διάστασης της διατηρήσιμης χρήσης του στη νομοθεσία της ΕΕ για τα λιπάσματα, τα τρόφιμα, τα ύδατα και τα απόβλητα.

4. Ορισμός στόχου για την αποδοτική χρήση των πόρων

Στο 7ο ΠΔΠ τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησαν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να θεσπίσει δείκτες και να θέσει στόχους για την αποδοτική χρήση των πόρων, καθώς και να εκτιμήσει τη σκοπιμότητα της συμπερίληψης ενός βασικού δείκτη και

³¹ COM(2011) 25.

³² COM(2013) 517.

στόχου στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Μετά από ευρείες διαβουλεύσεις, η παραγωγικότητα των πόρων, όπως μετράται μέσω του ΑΕΠ σε σχέση με την κατανάλωση πρώτων υλών (ΚΠΥ), έχει προσδιοριστεί ως υποψήφια για έναν στόχο παραγωγικότητας των πόρων³³.

Ένας ρεαλιστικός στόχος για την αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων, που εγκρίθηκε από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, θα επικεντρώσει την πολιτική προσοχή και θα αξιοποιήσει το -επί του παρόντος παραγνωρισμένο- δυναμικό μιας κυκλικής οικονομίας για τη δημιουργία διατηρήσιμης ανάπτυξης και θέσεων εργασίας και θα αυξήσει τη συνεκτικότητα της πολιτικής της ΕΕ. Θα είναι ένας αναλογικός τρόπος για τη διασφάλιση αυτής της συνεκτικότητας και την ενθάρρυνση της δράσης.

Ήδη προβλέπεται ότι η ΕΕ θα αυξήσει την παραγωγικότητα των πόρων της κατά 15 % μεταξύ του 2014 και του 2030, σύμφωνα με το σενάριο συνήθους πρακτικής. Χρησιμοποιώντας έξυπνες πολιτικές για την προώθηση της μετάβασης σε μια πιο κυκλική οικονομία, όπως ζητείται από την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την αποδοτική χρήση των πόρων, το ποσοστό αυτό δύναται να διπλασιαστεί. Παράλληλα, με τη σημαντική συμβολή της στη διάσταση της βιωσιμότητας της ανάπτυξης, η αύξηση της παραγωγικότητας των πόρων κατά 30 % θα έχει επίσης θετικές συνέπειες στη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση του ΑΕΠ³⁴.

Η βιομηχανία θα ωφεληθεί από την εν λόγω βελτίωση της παραγωγικότητας των πόρων, μέσω βελτιωμένης ανταγωνιστικότητας³⁵. Το κόστος των πόρων μπορεί να αποτελεί σημαντικό μέρος της δομής του κόστους τους και χρειάζονται διαθέσιμες και προβλέψιμες προμήθειες³⁶. Θα υπάρχουν άμεσα οικονομικά κέρδη και μακροπρόθεσμα στρατηγικά οφέλη, καθώς η αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση αυξάνει τις τιμές και την αστάθεια των πόρων. Ως εκ τούτου, η όλο και πιο αποδοτική χρήση των πόρων θα βοηθήσει την Ευρώπη να εκπληρώσει τον στόχο επανεκβιομηχάνισής της.

Ένας στόχος παραγωγικότητας πόρων, ενώ δεν είναι δεσμευτικός και καθορίζεται στο επίπεδο της ΕΕ, θα δώσει ώθηση σε εκείνα τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν ήδη σε εθνικό επίπεδο έναν στόχο ανάπτυξης μέτρων που λαμβάνουν υπόψη τη χρήση των πόρων. Αυτό θα οδηγήσει σε πιο ισορροπημένα μέτρα, τα οποία λαμβάνουν υπόψη τις ευρύτερες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις και καλύπτουν αυτό το κενό.

Τα κράτη μέλη θα είναι ελεύθερα να εφαρμόζουν το ισορροπημένο μείγμα των πολιτικών και δράσεων που είναι οι πλέον συμφέρουσες από οικονομική και περιβαλλοντική άποψη σύμφωνα με ευρύτερους στόχους πολιτικής. Με τον τρόπο αυτό, θα επωφεληθούν από μια σειρά ήδη αποδεδειγμένων -αλλά μη ευρέως ανεπτυγμένων- ορθών πρακτικών τις οποίες μπορούν να υιοθετήσουν και να προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες και συνθήκες. Επί του παρόντος βρίσκεται σε εξέλιξη η αναθεώρηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»³⁷, που

³³ Η ΚΠΥ είναι ένας συγκεντρωτικός δείκτης που μετρά (σε τόνους) όλους τους υλικούς πόρους που χρησιμοποιούνται στην οικονομία, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τη χρήση των πόρων που είναι ενσωματωμένοι σε εισαγωγές. Αυτήν τη στιγμή, είναι διαθέσιμη για την ΕΕ και ορισμένα κράτη μέλη. Οι χώρες για τις οποίες δεν υπάρχει ακόμη διαθέσιμη ΚΠΥ μπορούν να χρησιμοποιούν εν τω μεταξύ την εγχώρια κατανάλωση υλών.

³⁴ SWD (2014) 211.

³⁵ Οι ενδιαφερόμενοι προτίμησαν την ΚΠΥ ως μέτρο της χρήσης πόρων, διότι λαμβάνει υπόψη τη χρήση των πόρων που είναι ενσωματωμένοι τόσο στα εισαγόμενα όσο και στα εγχώρια παραγωγής προϊόντα και, κατά συνέπεια, καθιστά δυνατή τη δίκαιη σύγκριση της αντίστοιχης αποδοτικής χρήσης των πόρων.

³⁶ Πρόσφατες μελέτες σχετικά με τους τομείς του χάλυβα και του αλουμινίου δείχνουν ότι οι πρώτες ύλες αντιπροσωπεύουν περίπου το 30 έως 40 τοις εκατό των δομών κόστους τους, ποσοστό που υπερβαίνει, για παράδειγμα, το κόστος εργασίας.

³⁷ COM(2014) 130 της 19.3.2014: Απολογισμός της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

υποστηρίζεται από δημόσια διαβούλευση για να συγκεντρώσει όλες τις απόψεις σχετικά με την ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι κάθε απόφαση σχετικά με τον καθορισμό ενός πρωταρχικού στόχου παραγωγικότητας των πόρων θα πρέπει να ληφθεί στην αναθεώρηση, αφού ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης σε συνδυασμό με τις συστάσεις της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την αποδοτική χρήση των πόρων.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικής γνωρίζουν τη συνολική εικόνα των πιέσεων που ασκούν οι πόροι στο περιβάλλον, πρέπει να ληφθούν υπόψη άλλοι δείκτες, ιδίως για τη χρήση του νερού και των πεπερασμένων χερσαίων πόρων. Η Eurostat έχει δημοσιεύσει έναν πίνακα αποτελεσμάτων για την αποδοτική χρήση των πόρων από το 2013 ως μέρος των δεικτών της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»³⁸. Ο εν λόγω πίνακας έχει σχεδιαστεί να παρακολουθεί την εφαρμογή του *Χάρτη πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη*, να αποτυπώνει τη σχέση μεταξύ πόρων και να προωθήσει περαιτέρω τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη διαδικασία μέτρησης της κοινωνικής προόδου πέρα από το ΑΕΠ.

Προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της αποδοτικής χρήσης των πόρων στο πλαίσιο της διατηρήσιμης ανάπτυξης:

- η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τις συστάσεις της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την αποδοτική χρήση των πόρων στον πρωταρχικό στόχο για την αποδοτική χρήση των πόρων με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης στη συνεχιζόμενη αναθεώρηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»·
- Παράλληλα, ο πίνακας αποτελεσμάτων της αποδοτικής χρήσης των πόρων που χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση των δεικτών χρήσης πόρων πέρα από τον άνθρακα και τα υλικά (ιδίως τη γη και το νερό) θα αναπτυχθεί περαιτέρω· και
- οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες θα πρέπει να εργαστούν προς την κατεύθυνση της καθιέρωσης μιας κοινά αποδεκτής μεθοδολογίας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος, ώστε να υπολογίζουν την κατανάλωση πρώτων υλών σε εθνικό επίπεδο.

³⁸ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/ree_scoreboard.